

Pápežové katechézy o rodine: štvrtá audiencia (28. Januára 2015)

Pápež František pokračoval na generálnej audiencii, cyklom o rodine. Jeho dnešná tretia časť bola zameraná na pojem „otca“.

02.06.2015

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!
Vráťme sa dnes ku katechézam o rodine. Dnes sa necháme viesť slovom «otec». Je to slovo, ktoré je nám kresťanom drahšie ako

akékoľvek iné, pretože je menom, ktorým nás Ježiš naučil oslovovať Boha: «otec». Význam tohto slova dostal novú hĺbku práve vďaka spôsobu, ktorým ho Ježiš používal, keď sa obracal na Boha a vyjadroval svoj osobitný vzťah s ním. Požehnané tajomstvo dôvernosti Boha, Otca, Syna a Ducha, ktorého zjavil Ježiš, je srdcom našej kresťanskej viery.

«Otec» je slovo všetkým známe, je univerzálne slovo. Naznačuje základný vzťah, ktorého realita je taká stará ako dejiny človeka. Dnes sme napriek tomu dospeli k tvrdeniu, že naša spoločnosť akoby bola «spoločnosťou bez otcov». Inými slovami, najmä v západnej kultúre je postava otca, obrazne povedané, akoby neprítomná, akoby zmizla, bola odstránená. V prvom momente bola táto skutočnosť chápaná ako oslobodenie sa od otca-vládcu, od otca ako predstaviteľa zákona, zavedeného zvonka, od otca ako

cenzora šťastia detí a ako prekážky emancipácie a autonómie mladých.

Neraz v minulosti v niektorých domoch vládlo autoritárstvo, v istých prípadoch dokonca útlak, keď sa rodičia správali k deťom ako k sluhom, nerešpektujúc osobné požiadavky ich rastu; otcovia, ktorí im nepomáhali vykročiť na ich cestu v slobode – avšak nie je ľahké vychovávať dieťa v slobode – ; otcovia, ktorí im nepomáhali vziať na seba osobnú zodpovednosť, aby budovali vlastnú budúcnosť i budúcnosť spoločnosti. Toto je istotne nesprávny postoj, no ako sa zavše stáva, prechádza sa z jedného extrému do druhého.

Problémom našich dní sa už nezdá byť rušivá prítomnosť otcov, ako skôr ich absencia, ich nezvestnosť.

Otcovia sú občas tak zameraní na seba, na svoju prácu a niekedy na individuálnu sebarealizáciu, že

zabúdajú aj na rodinu. Deti a mladých ponechávajú osamotených. Už ako biskup Buenos Aires som pozoroval pocit osirelosti, ktorí dnes prežívajú deti a mládež, a často som sa spytoval otcov, či sa hrávajú so svojimi deťmi, či dokážu odvážne a s láskou venovať čas svojim deťom. A odpoveď bola nepeknná! Vo väčšine prípadov: «Nemôžem, mám veľa práce...». A otec chýbal synovi, ktorý rástol. Nehrával sa s ním, veru nie. Nestrácal pri ňom čas.

Chcel by som teraz, na tejto ceste spoločnej reflexie o rodine, všetkým kresťanským spoločenstvám povedať, že musíme byť pozornejší, pretože absencia osoby otca v živote detí a mladých spôsobuje trhliny a zranenia, ktoré môžu byť veľmi vážne. V skutočnosti sa deviácie u detí a mládeže môžu z väčšej časti pripísať tomuto nedostatku, deficitu vzorov a spoľahlivých sprievodcov v ich každodennom živote, nedostatku

blízkosti a lásky zo strany otcov. Pocit osirelosti, ktorý prežívajú toľkí mladí, je ešte hlbší ako si myslíme.

Sú sirotami, a to v rodine, pretože otcovia im často chýbajú, a ani fyzicky nie sú doma, avšak hlavne kvôli tomu, že aj keď doma sú, nesprávajú sa ako otcovia, nerozprávajú sa so svojimi deťmi, neplnia svoju výchovnú úlohu, nevštepujú deťom vlastnými slovami, podporenými príkladom, tie princípy, hodnoty a pravidlá života, ktoré potrebujú ako chlieb. Výchovná funkcia prítomnosti otca je o toľko viac potrebná, o koľko viac je otec nútený byť kvôli práci vzdialený z domova. Niekedy sa zdá, že otcovia dobre nevedia, aké miesto majú zaujať v rodine a ako vychovávať deti. A teda, s pochybnosťami sa držia obďaleč, stiahnu sa a zanedbávajú svoju zodpovednosť, prípadne hľadajú útočisko v neuskutočniteľnom vzťahu «na

rovnakej úrovni» s deťmi. Je pravda, že máš byť kamarát svojim deťom, no nezabúdaj, že ty si otec! Ak sa však správaš iba ako kamarát na rovnakej úrovni s tvojím dieťaťom, neprospeje mu to.

Toto vidíme aj v občianskej spoločnosti. Občianska spoločnosť so svojimi inštitúciami má istú zodpovednosť, – môžeme povedať otcovskú – voči mladým, zodpovednosť, ktorú neraz zanedbáva alebo ju vykonáva zle. Aj ona z nich často robí siroty a nepredkladá im pravdivý pohľad. Mladí takto zostávajú sirotami, sirotami bez dôveryhodných ciest, ktorými treba ísť, sirotami bez učiteľov, na ktorých by sa mohli spoľahnúť, sirotami bez ideálov, ktoré rozohrievajú srdce, sirotami bez hodnôt a nádejí, ktoré by ich denne podporovali. Sú naplňaní idolmi, avšak takto im je ulúpené srdce, sú pobádaní, aby snívali o

zábave a pôžitkoch, no nedostávajú možnosť zamestnania, sú oklamaní bôžikom peňazí a ich pravé bohatstvo je popierané.

Prospeje teda všetkým, otcom i deťom, aby znovu počuli o prisľúbení, ktoré dal Ježiš svojim učeníkom: «Nenechám vás ako siroty» (Jn 14,18). On je vskutku Cesta, ktorou treba kráčať, Učiteľ, ktorého treba počúvať, Nádej, že svet sa môže zmeniť, že láska víťazí nad nenávisťou a že je možná budúcnosť bratstva a slobody pre všetkých.

Niektó z vás by mi mohol povedať: «Ale, otče, dnes ste boli príliš negatívny. Hovorili ste iba o absencii otcov, o tom, čo sa stane, keď otcovia nie sú deťom nablízku...». To je pravda. Toto som chcel zdôrazniť, pretože na budúcu stredu budem v tejto katechéze pokračovať, aby som poukázal na svetlo krásy otcovstva. Kvôli tomu som si zvolil, že začnem

tmou, aby som došiel k svetlu. Nech
nám Pán pomáha dobre porozumieť
týmto veciam. Ďakujem.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/papezske-
katechezy-o-rodine-stvrta-audiencia-28-
januara-2015/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/papezske-katechezy-o-rodine-stvrta-audiencia-28-januara-2015/) (08.08.2025)